



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Communi Apostolorum. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

de causis celebrari debet eius Festum cum Maiorum consensu? Antiquiores celebrabant illius Festum in die, quo in Martyrologio Festum alterius Sancti eiusdem nominis occurrebat; quod notauit Baronius in *Martyrologio die 12. Februarij sub littera E.* vbi trium Modestorum fit mentio. Et hic quidem ritus placet, nisi vbi timetur error in populis, qui credant eum, quem colunt, esse eundem qui in Calendario Romano descriptus est: quod non sine graui peccato fit hodie alicubi, vt audio, suadentibus tale quid ijsdem de Clero, vt fiat concursus ad eorum Ecclesiam vbi requiescit corpus Sancti eiusdem nominis. quo casu, tutius esset celebrari Festum illius alio die, puta translationis, vel proximiori. Inuigilent autem Episcopi, ad quos attinet sacras approbare Reliquias, ne inducatur hic abusus, neve inductus toleretur. Quæ verò ad Commune Sanctorum attinent, ad sex Capita reuocari possunt.

SECTIONIS OCTAVÆ CAPITA VI.

- 1 De Communi Apostolorum.
- 2 De Communi Martyrum.
- 3 De Communi Confessorum.

- 4 De Communi Virginū & non Virginū.
- 5 De Communi Dedicacionis Ecclesie.
- 6 De Officio beate Mariae in Sabbato.

De Communi Apostolorum.

CAPIT I.

1 **A**postolis & Euangelistis communia sunt omnia, exceptis Oratione Lectionibusque trium Nocturnorum; vt videre est in Breuiarijs antiquissimis M. S. Neque dubito, Euangelistas comprehendi nomine Apostolorum à S. Clemen. lib. 8. *Constit. cap. 39.* vbi de Festis Apostolorum agit.

2. De Hyinnis & eorum auctori-

bus diximus *Sect. 5. cap. 6.* Antiphonæ & Psalmi congruunt Apostolico muneris & dignitati. In quibus illud certè est singulare (non in alijs Sanctorum Communibus) quòd nouem Psalmi Nocturnorum desumpti sunt, ordine Psalterij, ex Nocturnis integræ Hebdomadæ; primus è *Dominicali Nocturno tertio*, tempus gratiæ significantes; secundus è *Feria secunda*; tertius & quartus è *Feria tertia*, in qua creauit Deus maria, & ornauit terram, loca propria iurisdictionis Apostolicæ; quin-

quintus & sextus è *Feria quarta*, in qua produxit Deus luminaria mundi, Apostolicæ dignitatis indicia; sed hæc *Feria* dicata est Apostolis, vt diximus in primo Tomo pagina 295. septimus è *Feria 5.* octauus è *Feria 6.* nonus è *Sabbato*: ita vt vnaquæque dies tanto muneri & dignitati meritò plaudat, & collatur; & multò magis *Feria tertia & quarta*, ob prædictas causas. Lectiones ritè congruunt & Responsoria, vt patet. Quòd si dicas, numerum pluralem in hoc Officio adhibitum sapiùs, non conuenire Festo vnus tantum Apostoli; scito, quòd principaliter Officiu hoc Principum est Apostolorum Petri & Pauli, à quibus ad alios Apostolos translatum fuit: vel Apostolorum Chorum ita esse vnum, vt qui vnus celebrat Festum, non excludat alios. vnde & in Missa Præfatio de Apostolis eos omnes vnà semper complectitur, & concelebrat. Amalar. lib. 4. c. 35. indicat, Officiu hoc esse antiquissimu. Pius V. ab eo Officio, quod erat in Breu. 1550. nihil ferè recessit, nisi quòd vnicu Inuitatorium firmavit; erat enim geminum, alterum æstiuum, alterum hiemale. Deceuit Lectiones de Scriptura iuxta antiquam regulam Rom. ex Radulph. Propos. 11. addidit alias Lectiones pro Apostolis, ad celebrandas forè eorundem Octauas, vel minora eorum Festa, quæ alicubi occurrunt: ademit Responsorium nonum, quod ampliùs non dicitur, & mutauit in melius Capitulum horæ Sextæ.

3. Dices: Superfluu est illud Euangeliu, *Hoc est præceptum meum*, cum sua Homilia in tertio Nocturno: nam cuiusvis Apostoli Festu habet propriu Euangeliu & Homi-

liam. Præterè Euangeliu, *Hoc est præceptum meum*, deseruit nunc Vigilijs Apostolorum; ergo collocandum in eodem quidem Communi, sed ante Orationem communem de Vigilia. Sed hæc argumenta sub Pio V. nulla erant; quia in Festo sancti Barnabæ legebatur Euangeliu, *Hoc est præceptum*: cuius Homilia idè debuit collocari in tertio Nocturno. Quid igitur sub Clemente VIII. dicendum erit? Cùm singula Communia suu habeant in tertio Nocturno Euangeliu cum Homilia, in prima recognitione Breuiarij nulla visa fuit mutandi loci ratio; imò accedere potest alicubi, quòd fiat aliquod Festu Apostolorum non principale, in quo, ad differentiam Festi principalis, legi poterit Euangeliu positu in Communi: quaretem de causa additu fuit, vt inuimus, à Pio V. aliud Euangeliu, *Ecce nos reliquimus omnia*. quod Abbatu Communis reseruari poterat. Tandem in postrema Breuiarij recognitione restitutu est illud, & optimè, sub titulo Vigil. Apostolorum; & in 3. Nocturno aliud: *Ecce nos reliquimus omnia*.

4. In tertio Nocturno frequenter auditur *Alleluia*: & rationem affert Amalarus de Ord. Antiph. capite 59. quia extiterunt primi, qui, viso Domino resuscitato, gauili sunt, nempe in tertio statu naturæ humanæ post legem, tempore vberioris gratiæ.

5. In secundis Vesperis dicuntur Antiphonæ aliæ à primis Vesperis & Laudibus, ad maiorem scilicet solemnitate, & ad declarandam eorundem propinquitatem maiorem cum Christo, in cuius Festis fit hæc additio Antiphonarum, & Multiplicatio.

Dixi.

Diximus etiam *Secl. 5. cap. 7. num. 4. pag. 74.* Antiphonas significare charitatem, quæ refulsit in Apostolis super alios, ut merito abundare debeat Antiphonis eorum Officium, & nonis. *Charitas Christi urget nos*, aiebat Paulus aliorum nomine. In Natiuitate S. Ioannis Baptistæ idem fieri non nego; imò & inde fieri puto, quia missus à Deo, id est Apostolus, ipse quoque fuit Christo carne propinquior & mente. In Festo quoque plurimorum Martyrum idem fit; quia *maiozem charitatem nemo habet, quam*, &c. & ubi plures coluntur Martyres simul, multiplicata charitas per Antiphonas plures indicari debet, quod anticipatè monnimus hoc loco, ne idem repetamus infra.

6 Lectiones pro Euangelistis in primo Nocturno addidit Pius V. congruentissimas; reliquæ erant in vsu. Sed Lectiones 3. Nocturni cum Euangelio de missione binorù Discipulorum in duobus Festis leguntur, Marci nimirum & Lucæ; qui quasi bini scriptores mittuntur ad messem.

7 Tempore Paschali æquum erat, ut Apostolis, qui virtute magna reddebant testimonium Iesu Christi, claretur Officium lætitiæ plenum; quibus & promiserat Christus gaudium plenum. Durandus indicat mutationem hanc Officij *libro 7. cap. 45.* Pius V. diuisit Hymnum in duas partes, ita ut altera in Laudibus cantari queat cum varietate; ordinauit melius Responsoria, restituit primo, quod reiectum fuerat, citatum à Durando *supra.* De vna Antiphona cum tribus Psalmis, vide *Secl. 5. cap. 7. num. 5. pag. 74.*

De Communi Martyrum.

C A P. I I.

1 **M**artyrum Festa antiquissima sunt, Clemente teste *lib. 8. Apostol. Constit. cap. 39.* & vidisti in *Sectione precedenti.*

2. Alij sunt Martyres Pontifices, alij non Pontifices; & vtrisque datur Officium commune, excepta Oratione, & Lectionibus primi Nocturni, *A Mileto*: quæ leguntur tantum in Festo Martyris Pontificis, cui congruit ea narratio de Paulo recedente ab ouibus. Itaque in Festo Mart. non Pontificis leguntur aliæ, quæ habentur in Communi plurimorum Martyrum, *de Epist. ad Rom.*

3. Lectiones 2. & 3. Nocturni plures sunt in Communi posite, tum ad varietatem, præsertim infra Octauas; tum ad proprietatem, quia in Missali diuersa Festa diuersa habent Euangelia.

4. Dices: Quid agendum, quando in Missa legitur Euangelium, cuius Homil. nulla habetur in Communi: quomodo concordabitur eo casu Officium cum Missa? Respōd. Legenda erit Homilia, quæ fortè in Proprio Sanctorum habetur; ut Homilia super Euangeliū, *Nihil opertum*, &c. quæ habetur in Festo S. Polycarpi. Quod si non habeatur in Breuiario, veluti super Euangelium, *Nolite arbitrari*, vel, *Qui vos audit, me audit*, & similia; recurre ad Octauarium Romanum, in quo habentur Homiliæ de quocumque Euangelio quod habetur in Missali: si Octauario careas, lege in Officio Homilia Euangelij, quam habes in Communi; & in Missa deinde idem Euangelium leges, iuxta Rubricam quæ in Missali habetur post primam Missam

Z de